

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókkiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E. Berta** dohánytörszédjében, **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében, **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában, **Bács-Almásán: Rosenberg A. cézegnél.**

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Latinovits Pál arcképének leleplezése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. június 27.

Szép, lélekemelő, felejthetetlen ünnepség színhelye volt ma a vármegye közgyűlési terme. *Latinovits* Pálnak, a vármegye nyugalmába vonult főispánjának, közéletünk köztisztületben álló, minden osztály által rajongásig szeretett vezéralakjának arcképét, *Spányik* Cornélnak, az országos hírű festő művésznak egyik legremekesebb alkotását leleplezték le. A megye minden részéből tömegesen jöttek össze ez alkalomból, hogy a volt vezér iránt érzett szeretetüket és hálájukat lerójják.

Az ünnepségnek fénypontja volt az a szép, hatalmas, magasan szárnyaló gondolatokban gazdag, poetikus színezetű és külső kereteiben is csillogó beszéd, melyben *Eördögh* Elemér, a jeles egyházzónok méltatta *Latinovits* érdemeit. Nem volt ez aféle sablonos beszéd, aminőt garmadaszámra olvasunk ilyen alkalmakkor, hanem az igazság tükré, melyben a viszonyokat, a tényeket, az üdvös ténykedésnek minden mozzanatát hiven találjuk meg. Nem a személy iránti elfogultság és a pártpolitikai befolyás alatt álló magatartás iránya vonul végig a beszéden, hanem a tárgyilagosságra törekvő szándék. Röviden, de tömören ismerteti *Latinovits* Pál egyéniségét és munkásságát. Szép, méltó, találó és igazságos jellemzése ez an-

nak a férfiúnak, akit a vármegye lakossága örökre a szívébe zárt.

Fernbach Károly főispán meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket, a jegyzőkönyv vezetésével *Michailovits* Kornél főjegyzőt, a szólni kívánók följegyzésével *Lederer* Pál tb. főjegyzőt bizza.

A négy első pont letárgyalása után következett *Latinovits* Pál ny. főispán arcképének leleplezése.

Lederer Pál: Eördögh Elemér!

(A diszbeszéd.)

Eördögh Elemér: Méltóságos főispán ur! Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Bács-Bodrogvármegye egyik legnépszerűbb fiának: *Latinovits* Pál arcképének leleplezése alkalmából engem ért a megtisztelő felhívás, hogy az ünnepi beszédet én tartsam meg.

Megvallom, készséggel vállalkoztam erre!

Mert ha *Cicerón*nak (de legib. L. II. c. 24) tanúsága szerint ama 12 táblán — mely a világ egykori félelmes uralkodójának: *Rómán*ak írott törvényeit a Forum legjelentékenyebb helyén: a *Rostrumokról* elnevezett szószerk közelében fölállítva hirdette — *ez is vala irva:* »honoratorum virorum laudes in concione memorantur«, — »az érdemes, a tiszteletreméltó férfiaknak dicsérete a gyűléseken hirdettessék.« — úgy érzem, áll e törvény a jelen esetben mindenk felett — hisz' akinek arcképét máma a köztisztületnek fogja e nemes vármegye átadni, régen benne van már mindnyájunk köztisztületében, régen szívébe zárta őt Bács-Bodrogvármegye.

Nyugodtnak érzem magam egészen, midőn festéséhez fogok annak a szép kép-

nek, melyet a valóságnak egészen hűen visszaadni szívemnek legforróbb és legóhajtottabb vágya! . . . Sem a hála nem fűz, sem a politikai hitvallás azonossága nem köt ő hozzá, — elfogultságtól menten, függetlenül járhatok el tehát! . . . Mint egyszerű szemlélője és tanulmányozója egy jellemnek — a történetírónak — mondhatnám — száraz munkája vár csupán reám . . . S ha a jellemkép, melyet im lefestek a valóságnak teljesen még se felelne meg, vigasztalást meritek azon meggyőződésemből, hogy egy oly antik fogalomról kell képet festenem, melynek — mint a drágaköveknek is általában — a művész szebbítő kezére nincsen szükség, hogy belbecse megismeressék és oly jellemvonásokról kell szólanom, melyeknél a legigénytelenebb szózat is e tiszteletreméltó teremben, hol életének 4 és fél legemlékezetesebb éve folyott le, nem maradhat élénk viszhang nélkül! (Tetszés.)

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Százféle az élethivatás, melybe a Mindenható jósága helyez el bennünket — természetesen, hogy az élethivatások különbözőségének megfelelőleg, legeltérőbb medrekben folyik is le az ember élete — s míg egyesek a politikai élet sikos porondján vagy a társadalmi élet röögös mesgyéjén fáradoznak a közjóért, mások a tudomány hallgatag berkeiben vagy a hivatal csendes magányában, kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítve szolgálják hazájukat . . .

Sokszor megsodálтам például azt a betegápoló hallgatag nénikét, ki égő hitének csodás bátorságával ott örködik a ragályos beteg haldokló ágyánál és — lelket lstenére, nevét a hálátlan jövőre bizva — ott is pusztul el névtelenül! . . . Elismerésre méltó ő — tagadhatatlan! . . . Lel-

Lepelhulláskor.

Latinovits Pál. — Spányik Cornél.

— A »Bács megye« számára írta: —

Anonymus.

Egy éve annak, hogy két jó barát a főváros területén egy barátságos, kis fekvésű műteremben mindennapi együttlétnek örvendett, miközben a postás egy kedélyes »jónapot«-tal megszakította a beszélgetést. »Nagy« levél érkezett. A postás az ilyen »eseményt« rendszeren jelentőségeltjes mosolylyal kíséri. Tartalmával a címzett rögtön tisztában volt és ajkára is kellemes mosoly lópózott. »Megrendelés!« — így szólt a címzett barátjához — hogy annak is része legyen az örömben, mert hiszen e két barát mindent megoszt egymás között igaz szeretettel; jót, rosszat egyaránt. A megrendelés a festőművésznak szólt, kire Bács-vármegye egy nemes feladatot rótt. A vármegye érdemes, volt főispánját, *Latinovits* Pált, fesse meg a megyeház nagyterme diszél.

Örvendettünk ketten, ő, a szép feladatnak, én pedig a vármegye szerencsés választásának, mert a nemes vármegye a legszerencsésebben választott a hazai festőművészek közül, midőn ezen arckép megfestését *Spányik* Cornélra bizza. Művésze épen ezen irányban alakul ki legjobban; ecsete ott rója az igazi művész zseniális karakterisztikumát s ezért *Spányik* Cornél a je-

lenkor arcképfestőinek legjobbjá. Természetesen, hogy örvendtettem; hiszen hírnévnek egy újabb emléket láttam e megrendelésben és ismerve lelkesedését és minutiósus lelkiismeretességét, magam előtt láttam egy új lelkesedésszülte remekművet.

A képzelet és lelkesedés irányítása a két egyén találkozásá volt, a festőművész és a megfestendő főispán.

A találkozás a műteremben, igaz szeretetet keltett a művészen tárgy iránt. A főispán daliás alakja, rokonszenves, de egyszersmind markáns arcvonása, egy kellemes probléma elé állította *Spányik*ot és megteremtette az igazi ambíciót, hogy ezt az arcképet úgy fesse meg, hogy a művész is érvényesüljön tudásával és az *egyénnek is megadja hű képét* azoknak, kik őt érdemes munkássága nyomán nemcsak becsülni tudták, de meg is szerették igaz szívvel-lélekkel. Kellemes csevegés közepette történt a felvétel és az első ecsetvonás, a többi ülések alatt a két egyén között egy lelki kapocs származott, mely módot nyújtott a művésznak ecsetével megörögzíteni a főispán ismertető karakterisztikumát s így mi természetesebb, minthogy a művészet és igazi rokonszenv megalkotta ama remekművet, melynek a nemes vármegye így birtokába jutott. Ez a leleplezendő arckép keletkezésének története. Érdemes a művel behatóbban foglalkozni s azért hadd álljon itt ismertése az

arckép festői minőségének és *Spányik* festésének rövid jellemképe.

Az életnagyságu kép, mely a volt főispánt diszmagyarban, a II. oszt. porosz vörös sasrendjelével ábrázolja, természet után készült. Széles ecsetvonással és élénk színekkel hűen adja vissza a főispán daliás alakját. Különösen figyelemmel volt a világítás helyes alkalmazására, mely a kép külső hatásának nagy fontossággal bír. Ezért sötét háttérrel adott az alaknak, hogy úgy arcának markánsága, mint ruházatának színpompája annál szembeötlőbb legyen. Ez a nuance adja meg a képnek karakterisztikumát és ez teszi művészi felfogásában elsőrangú alkotássá. Az egész kép nagy gondossággal kidolgozott mű, de emellett nem tüntett föl kicsinyeséget a részletekben, miáltal szélessé igazi művészi értékűvé lesz. Ez különben *Spányik* ecsetének téveszthetetlen jellege. Mindig fenkölt, sohasem kicsinyes; nem maradi a kidolgozásban, mindig lépést tart a becsületes új iránynyal s ezért sohasem unalmas, mindig jellegzetes és sokatmondó. Ilyen felfogással készült ez a kép is, s ez is méltán elsőrangú alkotásai közé sorolható.

A művészet kenyér után jár. Sajnos, hogy ez axioma lett; mert sok művésznak ez köti meg magas szárnyalását és teszi sokszor tehetlenné; ez viszi el élet igazi művészetének

künk nagysága előtt önkénytelenül meghajlik s mi bámuljuk benne a hivatás, a szeretet áldozatát! . . .

Ha a lélek aztán önfeláldozásában még tovább halad s perzselő meggyőződésének hivatása szeretetének azon magaslatára emelkedik, hová már gyöngye szemünk — vakító fénye miatt — alig tekinthet, úgy elismerésünk csodálattá, sőt félelmes megdöbbenéssé változik át. Midőn a katona, hogy hazáját megvédje, az aknát, mely őt is darabokra tépi, mégis lázas örömmel robbantja fel, — midőn az orvos, hogy a ragály szúrómát megállapíthassa, a betegség bacillussait öntestébe oltja, — midőn a tűzoltó, hogy életet menthessen, a már-már összeroskadt épületbe rohan, — midőn a férfiú, hogy segítséget nyújtson, a zajló folyam tájékozó hullámainak örvényébe ugrik és így tovább . . . e hősök elpusztulnak legtöbbször anélkül, hogy célt értek volna . . . S mégis! . . . Ha az az örülden vágató vizesés, bár titáni ereje porrá zuzza is a hátára tévedt törekeny csolnakot, — nem zuhan le hasztalan a bércek ormáról, mert menydörgő hangjával a világegyetem Teremtőjének mérhetetlen hatalmát hirdeti, akkor az ilyen férfiak is — ha csakis az lett volna rendeltetésük, hogy emberi természetünk egész nagyságát tüntessék fel — nem éltek hiába! . . . Mert nekünk ragyogó tettek, tündöklő példákra is van szükségünk, hogy bámulva a hőst, kinek követésére magunkat felette gyöngéknek érezzük, legalább ideális eszmékért lelkesedni, megrendítő emlékeknek hálánkkal és elismerésünkkel áldozni tanuljunk! (Zajos helyeslés.)

De van valami a világon, mi ha mindennél nem is fönségesebb, tagadhatatlanul ép'oly nehéz és elismerésünkre nem kevésbé méltó, tudniillik: *azon tántoríthatatlan állhatatosság és szívós kitartás, melylyel a férfiú az egész életet felölelő eszme szolgálatára áldozza összes erőt!* . . . És ha ez az eszme állandó, fáradságot sohasem ismerő, szinte idegeket őrítő munkálkodás a közjóért, a nép gyermekeinek szociális, gazdasági, anyagi boldogulásáért, kerülve minden szereplést, — ha ez az eszme az önzetlen munkálkodás megszentelt eszméje egy egész vármegye

Szabaddá kell tenni az alkotó művészt; fel kell oldani a kenyérkereset békója alól; gondtalanná tenni gondolatát s akkor nevelünk igaz művészetet és lelkesedő, és teremtő művészt. Hány kiváló művész esete nyugszik, mert nincs, ki pártolja? Hány előkelő szárnyalású festő lesz köznapivá, mert nincs ideje dolgát meggondolva megválogatni, mert a mindennapi kenyér sürgeti munkáját? Hányan kénytelenek vásárra vinni munkáikat és a vásár-hyénáinak prédául dobni becses munkáit, mert nincs műértő közönség, ki felkarolja az igaz művészetet. Ezek a hasonló okok teszik tönkre magyar művészetünket és nem engedik szóhoz jutni sokszor az igazi kvalitást.

Annál örvendetesebb, ha rábukkan a művész egy társaságra, mely ezekkel tisztában van és feloldja művészt a békák alól és ambíciót önt lelkébe, hogy alkothason istenadta természetességgel, nemes bohániával.

Bács-vármegye előljár a jó példával. Művészeinket támogatni kell; adjunk nekik alkalmat, hogy tudományukat csillogtathassák és gazdagodjék az ország minél több remekművel. Így lesz magyar kulturánk, így lesz magyar művészetünk.

Midőn *Latinovits Pál* arcképéről le hull a lepel; tapsoljon a közönség a *nemes vármegye vezetőinek*, kiknek művészies érke impulsust adott e remekmű létrejöttéhez; tapsoljon a *festőművészeknek*, ki igaz lélekkel nemes gondolkozással saját művészeti énjének hű tükrét nyújtotta, és tapsoljon a *nemes főispánnak*, ki érdemeivel szeretetre lángolta a vármegyét és így állapot adott a remekmű létesítéséhez.

kulturális fejlődéséért oly bámulatos mérvben, hogy szívében joggal érezheti, hogy — »miként a bányász, ki midőn homloka verejtékében hozza fel a mély tárnák kincseit, mindenkit gazdagít, de maga örökre szegény marad« — ő is hivatásában áldást, derűt terjesztve, nem is áldozott föl annak semmi más, *csak önmagát, méltó*, hogy akkor, midőn a nagy tömeg leginkább csak azoknak, kik olcsó népszerűségben utaznak, nyújtja babérjait, — *az a férfiú*, kit ezen ünnepélyes pillanat is meg nem csappant lelkesedéssel talál abban a hivatáskörben, melyet már harminc évvel ezelőtt mint ifjú választott magának, — *érezze azt*, mit igazában csak azok érezhetnek, kik legóhajtottabb dicsőségeket hivatásos kötelességeik csöndes teljesítésében találják: *ezeknek háláérzetét!* . . . (Helyeslés, tetszés.)

És ha ily jellem, kit Isten nem egy névtelen, szűk körnek, hanem egy egész vármegyének adott ajándékol — azon napok egyikéhez ér, melyeket az életben mintegy határköveknek szoktunk tekinteni: nem méltó-e, hogy valamint életének áldásos és eredményes munkássága egy magányos körhöz szorítva nem vala, — úgy az örömben mindazok résztvegyenek, kik munkálkodásának gyümölcseit annyiszor élvezték, vagy legalább is munkálkodásának önzetlenségét csodálva szemlélték? . . .

Ez volt — úgy érzem — azon gondolat, mely e nemes vármegye törvényhatósági bizottsági tagjait oly szép számban gyűjté máma e sok vihart látott termék falai közé, s midőn ez ünnepélyes hangulatot látom, azon édes tudat tölti el keblemet, hogy Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága ezen szerény keretekben mozgó, de szívből fakadó ünnep megindítása által csak egy sokaktól osztott közóhajnak lön szívesen fogadott tolmácsa! . . .

Jóságos elnézést kérek — Tekintetes törvényhatósági bizottság — ha én, kitől tán egyesek *Latinovits Pál* kimerítő életrajzát kívánják és várják, mint a vándor — ki havasra kuszva fel, mert már az első látvány megragadó képétől megválni nem tud, — e kívánságnak és várakozásnak mindenben eleget nem is bírok tenni! . . . Kinek élete annyira nyitott könyv, — ki idejét és tehetségeit mindenen fölött e nemes vármegye előrehaladásának szentelte nemcsak a politika sikamlós porondján, nemcsak a társadalmi élet ezer változataiban, nemcsak oly szolgálatokban, melyeket Klio feljegyez, — hanem csendben is, itt egy kis ember ügyében járva el, ott mások számára az utakat egyengetve, hogy bár megközelítse a végcélt, ha maga mindjárt azt egyedül kivívni nem is vala képes, — kinek élete tehát mindannyiunk szeme látára folyt le és folyik mostan is, — ilyen kivételes esetben talán feloldottnak is érezhetem magam e kötelesség elol? . . . S ha áldásos tevékenységéből egyes fénypontokat — mintegy rapszodisztikusan — mégis kiragadok, teszem azt főleg azért, hogy a tekintetes törvényhatóság tagjainak szívében is emléket — aere perennius — emeljek azon tündöklő jellemvonásoknak, melyekkel az ünnepelt igénytelenségemnek is oly meleg ragaszkodását és bámuló csodálatát valósággal kierőszakolta! . . .

Ezeknek disze, koronája — tekintetes törvényhatósági bizottság — tagadhatatlanul — *mélyes hite, — öntudatos vallásossága!* »Mint a tiszta ég, akár egy darabját, akár egész boltozatát lássuk, — mint az őszhang, ha távolról vagy közlőll halljuk, — mint a napsugár, mely fényt és meleget terjeszt mindenre, mire hat« — *ilyen az Ő hite:* öntudatos, tiszta, — őszhangzó és meleg! Az első századok konfeszorai vetekedhetnek csak vele! . . . És midőn Őt ezért — egyesek — elfogultnak sőt bigottnak tartják, — szelid komolysággal kérdi tőlük Tertuliának: »Miért nem szünik meg a tarthatat-

lan állapot, melynek tömör jellemzése: harc a név ellen? . . . « Értsen meg bennünket ez a század! Ellenségek vagyunk — igen, — de nem az emberi nemnek, hanem a tévelynek ellenségei! Ha küzdenünk kell, küzdelmünknek célja: megmenteni ellenfeleinket! . . . S ha irtóháborút folytatunk ama tudomány ellen, mely magának Istennek létét is tagadja, — ha irtó háborút folytatunk azon irodalom ellen, melynek pokoli célja: népszerűsíteni az istentagadást. népszerűsíteni az erkölcselenséget, — ha küzdünk kérlelhetlenül az irodalmi szörnyek ellen, kiknek bátran lobbantjuk ugyan-csak Tertuliánnal szemökre: »Ti töltitek meg a börtönöket, ti folyton a bányákat,« — úgy e küzdelem nemcsak a katholicizmus ügye, — »közellenség ellen minden ember katona — in publicos hostes omnis homo miles est,« — küzdelmünkért a társadalom hálájára tartunk igényt! . . . Félre tehát a tarthatatlan váddal, mintha mi maradiak volnánk! . . . Nem, mi is az új idők emberei vagyunk, telve tisztelettel a modern társadalom minden igazi, nemes vivmánya iránt, de az ősi hit, az ősi erkölcs, az ősi jogtisztelet, az ősi becsület szolgálatában! . . . Csak egyben vagyunk maradiak s akarunk is maradiak lenni mindenkoron: mi ezer évvel megyünk vissza s keressük szent István honalkotó királyunk nyomdokait s hűségesen járdalunk azokon! . . . Ime így fest az Ő »bigott« hitvallása: mélyen szántó — mert öntudatos, — magasan szárnyaló — mert fönséges! . . . — Mintha csak a nagyemlékü Steinert vallaná mesterének, midőn így szól: »Meg kell értetnünk századunkkal, ne féltse tőlünk igaz, nemes vivmányait! . . . Mi is a békét akarjuk, de nem a léha, a hazug békét, hanem azt, a mely az igazsággal párosult . . . Mi nem támadjuk meg e századot, de elég bátrak vagyunk neki feltárni az igazságot, mert reménylünk megmentésében! . . . Bátorság és szeretet a jelszavunk! . . . Gyógyítani a bajokat, — felemelni a lankadókat, — távoltartani a veszélyeket, — ez tisztünk és dicsőségünk! . . . Az mit teszünk, drága hazánk érdekében is tesszük, — ki rosszalhatná felszólalásunkat? Ki ne rosszalhatná téltenségünket? . . . « Szükséges-e még többet mondanom? . . . Elmerülve a lelki életnek, e kijegecsedett benső világnak komoly tanulmányozásába, — valóban egy apostoli jellem és mégis liberális karakter bontakozik ki egész szin pompájában és tartalmasságában előttünk, és én — tekintetes törvényhatósági bizottság — boldognak érzem magam, hogy a hit és vallás fogalmával kapcsolatban, a »liberális« szó fogalmát e diszes társaságban a szó valódi legszebb, legnemesebb értelmében használhattam! . . . (Tetszés.)

Láttuk tehát a hitvalló férfiut! . . . A ki azonban — tekintetes törvényhatósági bizottság — ily mélyes hittel rendelkezik, — *az rossz hazafi sem lehet!* . . . És valóban! . . . Jól tudjuk mindannyian, hogy hazafiságának fényes bizonyosságát mennyiszor adá az Ünnepelt, — mi Ő nála természetes is: mert honpolgári kötelmeit a haza, a nemzet és szülőmegyéje iránt tisztán fel fogta, — s nemes szívének sugallatát, családi hagyományát, főispáni elődeinek hazafias példáját követve, — mindazt, mit rendes és rendkívüli időkben elvárt követelt a közös jó anya gyermekeitől, — hűségesen teljesítette! . . . (Ugy van! Tetszés.)

S a mely megfigyelőnek szeme mélyebben szokott betekinteni a lélek benső életének tengerébe s annak mozgalmas mélyében fölisméri a fölshinen szakadozva fölföltünedező jelenségek benső összefüggését, — annak szellemi szemei előtt egy gyönyörű képbe fognak olvadni az Ünnepeltnek mindazon hazafiai reményei, törekvései és tettei, melyek nyilvánossá teszik, hogy szive szeretetének tárgya vala *egész főispáni mű-*

ködése alatt e nemes vármegyének szellemi haladása, anyagi gyarapodása, — a nagy a fájdalom harcok idején pedig az ősi alkotmány megvédése és biztosítása intakt jellemének meggyanúsítása árán is, — nyilvánossá teszik, mily összefüggőleg és következetesen hatott nála e célra minden: becsületes politikai multja, közhasznú főispáni működése, lebilincselő alkalmi társalgása, a szellemi ép úgy mint erkölcsi emelkedésnek szolgálatjában hozott áldozatai. (Zajos tetszés.)

S pedig ez annál nagyobb érdeme, minél nehezebb korban élt! . . . Ugyanis az ő politikai élete — mint általában az utóbbi viharos években mindannyiunké — nem hasonlítható azon folyamhoz, mely rendes medrében, megszokott irányban hordja biztos nyugalommal zavartalan árjait, mert oly időkbe is esett, melyek inkább a fölzudult elemek által mélyeből fölzaklatott tenger képét állítják előnkbe! . . . De ily válságos, komoly időkben se veszté irányát, öntudatos szilárdságát . . . nem különösen azon gyászos időkben, midőn fegyveres erő nyomult az ország házának termeibe és a darabont világ vad erőszaka ülő orgiáit a a magyar alkotmány sáncai fölött! . . .

Ki is volna e teremben és e termen kívül, ki el ne ismerné, hogy maga az volt legnagyobb hazafiúi erénye, hogy e válságos napokban, midőn a jobbak közül már annyian vonultak reményt vesztve félre, — ő nem hagyta oda főispáni székét — akkor már kinpadot — és nem dobta szülőmegyéjét martalékul egy elképzelhetetlen végű felfordulásnak oda?! . . . Pedig, — miként a pók nyálát a virágra, — úgy szórták a tulfeszültség e villamos légkörében már a hazaárulás vádját is egyes jóhiszemű, de exaltált lelkek reá! . . . Hogy lelkében mi zajlott, mily nagy és kínos harc folyhatott le, — hisz' ő is csak ember — nem tudom! . . . Csak láttam, hódolattal láttam, hogy később volt becsületes, makulatlan, fényes multját föláldozni, — később volt inkább önmaga áldozatul esni, — mintsem hogy egy egész vármegyét — melylyel szíve annyira összeforrt, — föláldozzon! . . . És ez oly természetes ő nála . . . Hogyne féltette volna az ő meleg, az ő hazafiúi szíve mindazt, mit az ősi alkotmány — a nemzet, tehát vármegyénk javára és dicsőségére is alkotott és megőrzött, — azon sok vihart látott és tulélt alkotmány, mely életrevalóságát egy évezredes létével, — célirányosságát az általa eszközlött nemzeti nagysággal bizonyítja, — mely a fejedelem és nemzet között bölcs mérséklettel megosztván a hatalmat, mindkettőnek oltalma alá állítá a haza szent érdekeit, — mely úgy örködött a honunk földjét lakó különböző nemzetiségek igazai, érdekei, jóléte fölött, hogy magyar fajunknak az őt közjogilag és történetileg megillető állását nem veszélyezteté, — ez országnak magyar jellegét mindenkorra biztosítá, — melyért épen azért népünk egymást követő minden nemzedékei lelkesülni, hősileg küzdeni, dicsően győzni és halni tudtak.

Midőn aztán a sötét felhők elvonultak a megrendített, de össze nem omlott alkotmány sáncai felül és újra kisütött a fényes napsugár, — készséggel hagyá oda méltóságát, mely neki több tövist, mint rózsát termett és fölemelt fővel, avval az édes öntudattal távozott: hogy hazájának odaadó, hűséges fia volt! (Lelkes éljenzés. Tetszés.)

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Ha van tiszta öröm a világon, ha van boldogság, melyet évek fáradságával megvásárolni érdemes, azt — báró Eötvös József szerint — csak az ismeri, a ki életének minden reményeit egy célnak feláldozni kész.

Az ünnepeltnek e tiszta örömben bőséges része volt! . . .

Célul tüzve ki magának szülőmegyéje közgazdasági restaurációját, — egész lélekkel, munkabíráóságának emberi erőt szinte fölühaladó szívósságával látott kedvenc eszméje megvalósításához! . . . Im már harminc éve dolgozik rajta nem csüggedve, nem lankadva folyton-folyton! . . . Valóban megindító és példaadó az a tántoríthatatlan állhatatosság, melylyel egy egész életre szóló eszme kivételének áldozza — összes erőit! . . . S micsoda önbizalommal, micsoda kitarással! . . . Megy faluról falura szép időben, sárban, lelkesítve és lelkesedve folyton . . . Az édes apa nem csügg annyi szeretettel, ragaszkodással gyermekein, mint ő a szegény népen és gazdatársain! . . . Főispán korában a földmívelésügyi minisztériumban valósággal félték tőle . . . Ugy-szólván hétről-hétre megjelent ajtórol-ajtóra, referenstől-referenshez járva, hogy egy a vármegye, mint az egyesek jogosult kívánságait, alapos kérelmeit, esetleg panaszait előadja és kielégítő megoldást nyerjen . . .

Az utolsó irodaszolgától a miniszterig fel nem is hívták őt ott másként, mint »a bácskai nép jótévőjének.« S a bácskai nép annak érzi, annak tudja, annak nevezi maga is őt! . . . Érzi, tudja, hogy ő hozzá mindenkor bizalommal fordulhat, — meghallgatást és támaszt talál ő nála mindig. . . Jól mondják, hogy demokrata ő tetőtől talpig . . . igen az »demokrata ő« — de a szó legideálisabb, legmagasztosabb értelmében! . . . (Zajos helyeslés.)

De a nép, a gazdaközönség se háládatlan vele szemben . . . Szeretetének melegével öleli kebelére, szívébe zárja jótévőjének emlékét és mindennapi imájába foglalja őt . . . (Tetszés.)

S ez az ő legszebb jutalma! . . . A gondterhes fellegek eloszlanak, — feledésbe megy minden csalódás és keserűség, — multnak összes vérző sebeit betakarja megbocsátó erejének gyógyító hatalmával a nép, a gazdaközönség az ő megdönthetetlen és mélységes ragaszkodásával és szeretetével »a bácskai nép jótévője iránt.«

Ezzel be is fejezhetem beszédemet!

Mielőtt azonban lehullna a lepel, — egy kijelentéssel még tartozom és ez az: »Bácsmege mezőgazdaságának kedvező helyzetét, szerencsés viszonyait annak a szellemnek köszönheti, melyet Latinovits Pál keltett életre és melynek térhódításáért emberfeletti szellemi és fizikai erőt fejtett ki.«

S most hulljon le a lepel képmásáról annak a tiszteletreméltó férfiúnak, kire szülőmegyéje oly büszke lehet! . . . Hadd legyen e kép minden szónál ékeesebb és tartósabb hirdetője annak a szívós kitarásnak, melylyel az ünnepelt egy sokszor tövisekkel koszoruzott hosszú életet áldozott föl e vármegye szellemi haladásának és anyagi szaporodásának kivívására egyaránt! . . .

. . . A 99 évet élt Tiziánnak, a jeles festésznek emlékét egy a »dei Trane« templom talapatába beeresztett fehér márványszület jelzi csupán — ezen egyszerű felirattal: »qui giace Tiziano« — itt nyugszik Tizian! . . . A hatalmas velencei köztársaság főbbjei ugyanis úgy vélekedtek, hogy e három szó Tiziánnak elég — a többi művei adják hozzá! . . .

Nekünk is e szerény festmény elég, — a többi Latinovits Pál művei adják hozzá! . . . (Zajos hosszantartó, megújuló éljenzés és taps.)

Eördögh Elemér beszéde végén hullott le a lepel a képről. A közönség percekig tapsolt és éljenzett s alig tudott betelni a gyönyörű művészies alkotással. Az általános vélemény nyilvánult, hogy ennél

szébb, művészebb kép nem disziti a vármegye termeit. A műremekről tárcarovatunkban érdekesen és alapos hozzáértéssel emlékszik meg a magyar kritikus-gárda egyik jeles tollu tagja.

Schmausz Endre zavarban van, mert nem tudja, hogy ki a nagyobb művész, az-e, aki a képet oly élethűen, nagy tudással festette meg, vagy pedig aki szavaival lelket lehelt a képbe. Hálával tartozik a törvényhatóság diszszónoknak, ki vármegyénk nagy fiát, annak érdemeit oly ékesen, oly remek műben méltatta s felszólalása nem a szokáson alapul, hanem a benyomások és hatások alatt áll.

Indítványozza, hogy az elhangzott gyönyörű beszéd jegyzőkönyvben örökíttessék meg.

Ezt az indítványt megtoldja azzal, hogy miután az ünnepelt most nem lehetett jelen, midőn a törvényhatóság osztatlan szeretete oly hatalmas formában nyilvánult meg, üdvözölje a közgyűlés táviratban. (Zajos helyeslés.)

Mindkét indítványt egyhangulag elfogadták.

Ezután a főispán a közgyűlést 5 percre felfüggesztette.

Az ünnepelthez eme táviratot menesztették:

Méltóságos

Latinovits Pál

Bácsborsod.

A vármegye közönsége ma mai napon megtartott közgyűlésen Méltóságod arcképének ünnepélyes leleplezése alkalmából egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Méltóságodat nyílt ülésből táviratilag üdvözli.

Fogadja kegyesen e vármegye közönségének üdvözlését. Az igaz tisztelet és hálás ragaszkodás, az őszinte szeretet, azok az érzelmek, melyek a vármegye közönségét Méltóságod személyéhez fűzik. Kérve kéri a közönség Méltóságodat, árasztva el továbbra is e vármegyét meleg, érző szívűnek, kiváló tudásának, tetterejének áldásaival. Az Isten áldja meg Méltóságodat és tartsa meg sokáig a haza és vármegye javára, e vármegye közönségének teljes örömére.

A vármegye közönsége nevében

Vojnits alispán.

Latinovits Pál ezzel a távirattal köszönte meg a figyelmet:

Fogadják szívélves hangu megemlékezésükért hálás köszönetemet.

Feledhetetlen lesz előttem az a szép idő, melyet körükben töltöttem.

Kérem szíves jóindulatukat jövőre is irányomban változatlanul föntartani.

Latinovits Pál.

— A temerini kath. népszövetség június 28-án alakult meg, mely alkalommal Szmracsányi György és Beniczky Ödön néppárti honatyák jelentek meg Temerinben. A közönség lelkesen fogadta őket. A képviselők nagy tetszéssel fogadták beszédekben ismertették a szövetség célját. Helyi igazgatónak Mihálovits Endre képviselőt választották meg.

Bácsmege közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. június 27-én.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága ma, szombaton tartotta Fernbach Károly főispán elnöklésével rendes nyári közgyűlést, melyen a következő határozatokat hozták:

Alispáni előterjesztés Zagorosts Timót örökös ellen folytatott per vitelénél kifejtett munkásságért dr. Csernyus Pál vármegyei tb. főügyész részére adandó jutalom tárgyában. 240 korona utalványoztatik.

Alispáni előterjesztés a megyebizottsági tagválasztások tárgyában. Július 15. állapított meg.

Alispáni előterjesztés a topolya—óverbázi trvh. közút bácsfeketehegy—óverbázi szakaszának áthelyezése és a topolya—óbecsei utvonalnak a trvh. közutak hálózatába való felvétele tárgyában. Jelen állapot fentartatik.

Alispáni előterjesztés a zsablyai főszolgabírói lak átalakítási munkálatainál felmerült többletköltségek engedélyezése tárgyában. 1400 kor. engedélyeztetett.

Alispáni előterjesztés a vármegye szolgálatában álló összes tisztviselők és alkalmazottak által fizetendő 5%-os nyugdíjjárulák átválása következtében a megyei nyugdíjalapnál előálló bevételi keveslet honnan leendő fedezése iránt. 3 1/2% elfogadtatik.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatásnak kérelme az építendő pénzügyi palota részére szükséges telek adományozása iránt. Elutasított.

A szabadka—gombos—palánkai h. é. vasút részvénytársaság megkeresése a vármegye részére fentartott igazgatósági tagsági helyek betöltése tárgyában. Alispán, előadó és Császár Péter kildettek ki.

Pacsu János felebbezése *Dunagdos* a vadászati jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Megsemmis.

Brezsovszky Vazul felebbezése *Begecs* a községi rendőrségi szabályrendelet megváltoztatása. 800 és 600 kor. kapnak.

Wenz Erzsébet felebbezése *Urszentivón* a községi szülészeti fizetésének felemelése. Felold. Ifj. Szemző Gyula felebbezése *Osóvé* a vadászati jog bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott.

Jatity György felebbezése *Dunabökény* községnek lakbért megtagadó határozata ellen. Jóváh.

Matteis Anna dunacsébi községi bábának felebbezése *Dunacséb* a fizetés felemelését megtagadó határozata ellen. Felold.

Riegler Rezső felebbezése *Boróc* a fizetés felemelését megtagadó határozata ellen. Jóváh.

Fejes Ágost felebbezése a wekerlefalvai faskola szakértő kirendelése érdekében hozott községi határozat ellen. Felold.

Szeverényi György felebbezése *Palona* a fizetésemelést megtagadó határozata ellen. Felold. Grátisz József felebbezése *Opalánka* a szülészeti fizetés felemelését megtagadó határozata ellen. Feloldatott.

Kohn Ármin felebbezése *Bácsfőváros* község határozata ellen a helyettesi fizetés megtagadása tárgyában. Jóváhagyatott.

Menczer Mór felebbezése *Magyarkanizsa* nevezett által bérlet farakodó tárgyában hozott határozata ellen. Felold.

Almási Antal felebbezése *Magyarkanizsa* község által a Kőrösnek haltenyésztes céljaira leendő bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Jóváh.

A községi gazdasági bizottság felebbezése *Magyarkanizsa* a birkalegelők kibővítése. Jóváh. Eisele János felebbezése *Militics* a kisbírák doboltatási díjai. Felold.

Czibmal György és társai felebbezése *Paripás* a rendőrség ruházata. Felold.

Posszavert Ágoston felebbezése *Militics* által segélyezéseinek megtagadása. Felold.

Till Istvánné felebbezése *Paripás* által segélyezéseinek megtagadása. Felold.

Kopp Pál felebbezése *Militics* által segélyezésének megtagadása. Felold.

Schnottl Pál és társai felebbezése felemelt rendőri fizetéseik utalványoz. tárgyában *Vajszka—Bogyán* községek által hozott határozat ellen. Megsemmisített.

Szemző Károly főszolgabíró előterjesztése a *Vajszka—Bogyán* községekben megtartott segédjegyző választás ellen. Megsem.

Zsuffa Károly felebbezése *Bácskertes* a segédjegyző fizetésemelésének megtagadása. Felold. Asztalos Károly és társai felebbezése *Bácskertes* a kisbírák fizetésemelésének megtagadása tárgyában. Felold.

Lukács Gyula felebbezése *Apatin* az ottani lövészegely részére megszavazott ruházat. Jóváh.

Pál István és társai *Bácsfeketehegy* a segédjegyző, irnok és irnokvégrehajtó fizetésemelésének megtagadása. Felold.

Gauder Péter és társai felebbezése *Kerény* utcai gyalogjáró létesítése. Jóváh.

Gauder Péter és társai felebbezése *Kerény* a nagyvendéglő meg bővítése. Jóváh.

Gauder Péter és társai felebbezése *Kerény* községi legelő bekerítése tárgyában hozott határozata ellen. Jóváh.

Glovits György és társai felebbezése *Kuczora* munkásházak létesítésének megtagadása. Jóváh.

Dr. Kemény Lajos felebbezése *Bácsgyulafalva* a járdák kikövezésének mellőzése. Felold.

Horváth Mihály felebbezése *Bácsgyulafalva* a teherfuvaros követelése. Jóváhagyatott.

Koleszár György és társai felebbezése *Kuczora* a kisbírói fizetések emelésének megtagadása. Feloldatott.

Tiszaistvánfalva Haug János jegyző jutalmazása felold.

Ugyanannak a behajthatatlanná vált községi adó és legelődíjhátralékok törlése jóv.

Begecs község 2000 koronás ideiglenes kölcsön felvétele jóv.

Ugyanannak az árvédelmi költségek mikénti fedezése jóv.

Ugyanannak határozata a kisbírák fizetési szabályrendeletének módosítása tárgyában. Alispánnak adatott ki.

Petróc egy új községi irnok állás szerv. jóv.

Ujfutak a községi szolgák fizetésének felemelése jóv.

Kisadcs kisegítő mezőőrök alkalmazása jóv.

Osóvé Misits György kiskoru vagyontalan árva segélyezése. Jóv.

O és Ujsové községek határozata fogyasztási adók mikénti kezelése tárgyában. Főszolgabíró jelentés tételre felhivatik.

Ófutak ingyenes népkönyvtár létesítése. Jóv.

Kölpény a tévesen telekkönyvezett ingatlanok. Jóv.

Dunabökény a kéményseprő fizetésének megállapítása. Jóv.

Ujpalánka kisbírák fizetésének felemelése jóv.

Wekerlefalva Reiter István tanító tiszteletdíjának megállapítása. Jóv.

Dunacséb a községi pénzek biztosítása. Jóv.

Ugyanannak Mayer Frida tanítónőnek fizetésének felemelése. Jóv.

Palona a petkováci gát javítási költségeinek fedezése tárgyában. Jóv.

Bácsujlak a község tulajdonát képező iskolai ingóságoknak a hitközségnek való átengedése. Jóv.

Szilbács a községi jegyző szerűskertjének kibővítése. Jóv.

Ugyanannak az utcaterületek megváltása. Jóv.

Ugyanannak a m. kir. csendőri laktanya bérletére vonatkozó szerződésnek jóváhagyása. Jóv.

Ujpalánka a templomter rendezése. Jóv.

Palánka óvodák építése. Jóv.

Ujpalánka kéményseprővel kötött szerződése jóváhagyása. Jóv.

Bulkeszi községi faskola kezelő fizetésének felemelése. Jóv.

Bácsujlak a kéményseprővel kötött szerződés jóváhagyása. Jóv.

Szilbács irnok állásnak segédjegyzői állásra való átszervezése. Felold.

Boróc iskolaépítés és tanítói állás szervezése. Jóv.

Bácsujlak a tűzkárosultaknak a községi szegényalaphoz való segélyezése. Jóv.

Bács Lottspeich Bálint és társai községi pótdadója. Jóv.

Mohol Karakás Szimó kártalanítása. Jóv.

Mohol Lakatos Géza tartásdíja. Jóv.

Bács az előfogatossal kötött szerződés. Jóv.

Bács a zárdá kántori javadalmazásához való hozzájárulás. Jóv.

Magyarkanizsa az iskolánénk szolgatartási díjának felemelése. Jóv.

Magyarkanizsa az oromhegyesi templomépítéshez megszavazott hozzájárulás folyósítása. Jóv.

Martonos könyvtári szekrény beszerzése. Jóv.

Paripás Péter Ádám községi irnok lakbéré jóv.

Martonos a rendőrök ruhaátalányának felemelése. Jóv.

Magyarkanizsa 5-ik ápolónői állás szerv. Jóv.

Dernye Gellér József községi irnok segélyezése. Jóv.

Bácsordas a szegedi siketnémák segély. Jóv.

Magyarkanizsa özv. Lőrincz Györgyné segélyezése. Jóv.

Martonos a belterületi községi bába fizetés-emelése. Jóv.

Magyarkanizsa a szervezési szabályrendelet módosítása. Jóv.

Magyarkanizsa szénmegrendelés. Jóv.

Magyarkanizsa a sekrestyés fizetésemelése jóv.

Mohol Maletics Jeca részére visszautalt kamatok. Jóv.

Martonos utcák és terek szabályozása. Jóv.

Szentfülöp hasonítvány határozat. Jóv.

Vajszka—Bogyán a kerületi kéményseprővel kötött egyezés. Jóv.

Bogyán a kertész fizetés emelése. Jóv.

Hódság a közvilágítás szaporítása. Jóv.

Szentfülöp az előfogatossal kötött szerződés. Jóv.

Martonos az anyakönyvi kivonati díjak. Jóváhagyatott.

Bácsordas a községi irnok szabadságolása. Jóváhagyatott.

Hódság a betétszerkesztési községi megbízottak díjazása. Jóv.

Hódság az érsekfogadási költségek. Jóv.

Hódság a gypmesteri lakbér. Jóv.

Hódság a kórházi tervek díjazása. Jóv.

Ada egy új ártézi kut furása. Jóv.

Martonos egy tanyai piac helyének biztosítása jóv.

Bács a községi közmunka kivetése. Jóv.

Magyarkanizsa az adorjáni iskola céljaira szükséges telek megvétele. Jóv.

Magyarkanizsa az árvaház és ápoloda építési költségei. Jóv.

Magyarkanizsa a község ház építése. Jóv.

Martonos a községi jegyzők fizetésemelése. Jóv.

Kishegyes a pénztáros és adószedő fizetésfelemelése. Jóv.

Ugyanannak két ártézi kut furáshoz szükséges hozzájárulás megszavazása. Jóv.

Ugyanannak a községi jegyző fizetésemelése. Jóv.

Ugyanannak a gypmesteri fizetésemelés. Jóváhagyatott.

Sztrapár a mezei közös dűlőutak felmérési és kifizési munkálatainak biztosítása. Jóv.

Bogyán Suvák István zálogjogának törlése. Jóváhagyatott.

Kossuthfalva az utcák és terek szabályozási munkálatainak biztosítása. Jóv.

Gombos az előfogatosok szerződésének. Jóváhagyatott.

Ugyanannak a községi szolgák fizetésfelemelése. Jóv.

Ada Fehér Andrásné törlési engedélye. Jóv.

Szilágyi a legelődíjak kezeléseért megállapított fizeteletdíj. Jóv.

Csantavér a szolgák létszáma és alkalmazása tárgyában alkotott szabályrendelet ügyében. Jóváhagyatott.

Szond a kertész fizetésemelése. Jóv.

Bácskertes a foglalások visszavétele és e célból Czinkler Kálmán mérnökkel kötött szerződés. Jóv.

Apatin a temetőőrök fizetésemelése. Jóv.

Csantavér a kenderáztató és jégmedence használatára vonatkozólag alkotott szabályrendelet. Jóv.

Apatin Elker András iskolaszolga fizetésemelése. Jóv.

Szeghegy a községi kertész fizetésemelése. Jóváhagyatott.

Apatin az iskolák óvoda állomositása. Jóv.

Szilágyi a tanítói nyugdíjjárulék megváltása. Jóváhagyatott.

Ugyanannak marhaitató létesítése. Jóv.

Bácsszentiván Müller Ferencnével kötött egység. Jóv.

Kishegyes bikaistálló létesítése. Jóv.

Nemesmilitics fogyasztási adókezelő alkalmazása. Jóv.

Bácsgyulafalva segédjegyzői állás szervezése és egy állás beszüntetése.

Veprőd a kisbírói fizetések emelése. Jóv.

Veprőd a pótdadók után késedelmi kamat szedése. Jóv.

Órszállás az ovodai dajka fizetésének emelése. Jóv.

Ujverbász a fogyasztási adók kezelése. Jóv.

Bezdán községi ingatlan eladása.

Bácsgyulafalva a pénztárnoki fizetések emelése. Jóv.

Kuczora a fogyasztási adókezelők díjai. Jóv.

Kula egy ártézi kut furatása. Jóv.

Cservenka az éjjeli őr személyes pótléka. Jóváhagyatott.

Bezdán a pénztárosi fizetés emelése. Jóváhagyatott.

Kerény a végrehajtói fizetés emelése. Jóváhagyatott.

Bácsujfalva tehermentesítési engedély kiadása. Jóv.

Kuczora a község ház átalakításának többletköltségei. Jóv.

Nemesmilitics a templom tatarozása. Jóváhagyatott.

Nemesmilitics a kézbesítői fizetés emelés. Jóváhagyatott.

Küllőd új tűzifecskendő beszerzése. Jóváhagyatott.

Csonoplya a tanító lakberek és kertilletmények. Jóv.

Csonoplya kisbírói fizetések emelése. Jóváhagyatott.

Kula a második községi ova felépítése. Jóváhagyatott.

Bezdán öt rendbeli határozata községi követelések leírása. Jóv.

Sajkásgyörgye a községi aljegyző fizetés-emelése. Jóv.

Nádalfaj községi alkalmazottak segélyezése. Jóváhagyatott.

Dávod és *Sajkásgyörgye* községek határozatai a szegedi siketnéma intézet támogatása tárgyában. Jóv.

Nagybaracska a mezőrendőri alaphoz kelet összegnek átutalása. Jóv.

Csurug Tapavicza Emilnek fizetési előleg. Jóváhagyatott.

Nádalfaj községi jegyzőnek jutalmazása. Jóváhagyatott.

Sajkásgyörgye az árvtári tartozások kifizetésének elhalasztása. Jóv.

Csurog a népkönyvtárnok részére megszavazott tiszteletdíj. Jöv.

Csurog a községi végrehajtók fizetés-emelése. Jöv.

Dávod a községi közmunka megváltása. Jöv.

Boldogasszonyfalva a községi népkönyvtár részére szükségelt könyvek megrendelése. Jöv.

Dávod az utcák és terek szabályozása. Jöv.

Nádajla a községi pótdó kivetésének mellőzése. Jöv.

Sajkásgyörgye a községi bába fizetés-emelése. Jöv.

Felsőszentiván a közmunka kivetésében mellőzése. Jöv.

Felsőszentiván a községi jegyző jutalmazása. Jöv.

Sajkásgyörgye a róm. kath. iskola segélyezése. Jöv.

Nagybaracska a községi pénztárnokok fizetés emelése. Jöv.

Ugyanannak a községi kertész fizetés-emelése. Jöv.

Gara a róm. kath. plébános párbér illetményének megváltása. Jöv.

Dávod ideiglenes kölcsön felvétele. Jöv.

Felsőszentiván Hallósy szabadsága. Jöv.

Torzsa a községen átvonuló törvényhatósági közut kiépítetlen részeinek kezelése. Jöv.

Martonos határozata az ujvidék—szegedi törvényhatósági közutat a martonosi vasuti feljáró uttal összekötő községi közútló utnak a törvényhatósági közutak hálózatába leendő felvétele tárgyában.

Titel Milinov Vlada 6 kor. havi segélyezése. Jöv.

Tizsakalmánfalva boritaladó és huszfogyasztási adó beszerzési jutalékának hovaforrását. Jöv.

Tizsakalmánfalva az ottani róm. kath. templom toronyójának felállítására 50 kor. segélynyújtása. Jöv.

Tizsakalmánfalva tenyészbírók biztosítása. Jöv.

Tizsakalmánfalva a községi II-od szolga fizetésének felemelése. Jöv.

Titel kiskoru Bolmanacz Sándor és társainak segélyben leendő részesítése. Jöv.

Dunagárdony hajóforgalom fenntartása. Jöv.

Titel özv. Beslin Jánosné segélyének leszállítása iránt. Jöv.

Titel Mikics István segélyezése. Jöv.

Alsókabol a község ház építési többletének megszavazása. Jöv.

Tizsakalmánfalva a községi előfogatos díjának felemelése. Jöv.

Mozsor Eremités Milán jegyző drágasági pótléka. Jöv.

Bácsalmás a községi szolgák (kisbírák) élethossziglani választásának megtagadása.

Mohol képviselőtestületének határozata az 1902. évi számadásából kifolyó marasztalási összeg leiratása. Jöv.

Kula Mehr János ottani lakos községi közmunka tartozásának törlése. Jöv.

Bács határozata Rack József fizetés kiegészítési ügyében. Jöv.

Kólay Károly bajmoki segédjegyző fizetékiegészítési ügye. Felterj.

Veprőd Michler Boldizsár fizetékiegészítése. Jöv.

Bulkesz a községi közmunka tartozásnak mikénti fedezése. Jöv.

Szilbács a községi közmunka tartozásnak mikénti fedezése. Jöv.

Ujverbász a községi közmunka tartozásnak mikénti fedezése. Jöv.

Nádajla az 1905. évi számadási tértímeny behajtása. Jöv.

Zenta a földhaszonbérének alnapló kezelési rendszer mellett való beszedése. Jöv.

Okér behajthatlan követelések leírása. Jöv.

Bács behajthatlan követelések. Jöv.

Az överbázi önk. tűzoltótestület kérelme anyagi támogatás iránt. Elutasított.

Militics és *Gombos* községek kérvénye a zombor-palánkai törvényhatósági közut sztapármiliticsi szakaszának áthelyezése iránt. Áthelyeztetik.

Ispánovits Imre ny. utkaparó kérvénye segélyezés iránt. 80 kor. megszavaztatott.

Körtés az utcák szabályozása köteleztetett.

Bácsgyulafalva határozata a vadászati jog bérbeadása — feloldatott.

Ugyanannak határozata a réndőri létszám leszállítása — feloldatott.

Nagybaracska irattár föllátása — feloldatott.

Csávoly ovodai építkezések megtagadó határozata — feloldatott.

Regőcze eladott házhelyek tárgyában — feloldatott.

Sztrilich Béla és dr. *Buday* Pál főszolgabírók együttes kérvénye az átköltözködési költségek megállapítása tárgyában. 300—200 korona utalványoztatott.

Hiltl Sándor irnok kérvénye költözködési költségeinek megállapítása tárgyában. 1 havi fizetés utalványoztatott.

Dr. Bata Lukács kig. gyakornok költözködési költségeinek megállapítása tárgyában 50 korona megszavaztatott.

Hoffmann Sebestyén szolgabíró kérvénye költözködési költségeinek megállapítása tárgyában. 50 korona kiutalványoztatott.

Szabó Gyula felebbezése *Piros* községnek a segédjegyzői fizetés felemelése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Gyurovka Dániel felebbezése *Kiszács* községnek a rendőri illetményének visszatartása tárgyában hozott határozata ellen. Megsemmisített.

Futó Ferenc és társa, *Kobilarov* Jevrem és társa felebbezése *Okér* községnek a Jegricska bara ármentesített földterületeinek felmérése, elárverezése, illetve eladása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Bognár Márk felebbezése *Magyarkanizsa* pásztorbódék építése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Romzsa József és társai felebbezése *Ada* a tanítói járandóságok kiutalványozása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Simon János felebbezése *Pacsér* községnek a jegyzői javadalmazást képező földek adómentes használatának elvonása tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott.

Milits Szvetozár felebbezése *Sztapár* községnek az előfogatos felfogadása tárgyában hozott véghatározata ellen. Feloldatott.

Tausz Fülöp és társai felebbezése *Szeghegy* községnek a fogyasztási adóbeszedés tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Szűts Mihály és társai felebbezése *Bajmok* községnek a község ház építése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Székely Sándor és társai felebbezése *Bácsgyulafalva* községnek az orvosi lakás tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott.

Manojlovics István felebbezése *Szenttamás* községnek a villamos világítás bevezetése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Urbán Antal és társai felebbezése *Küllöd* községnek a legelő használatára tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Dr. Kozits Elemér és társai felebbezése *Magyarkanizsa* községnek a rend. tan. városi szervezési szabályrendelet tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Sijacsits Szima és társai felebbezése *Szenttamás* községnek Manojlovics János (Jócó) volt végrehajtó kegydíja tárgyában hozott határozata ellen. Megállapított.

Medurits Z. János és társa felebbezése *Turja* községnek a Ferenc-csatornai fürdő építése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Zsabya felebbezése a titeli rétkelző bizottságnak a tisztviselői fizetések emelése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Szemző János felebbezése *Mozsor* községnek a réti földek felosztása tárgyában hozott határozata ellen. Megsemmisített.

A katymári irnokválasztás megsemmisített.

Löbl Adolf és társa felebbezése *Nádajla* községnek községi iskola és tanítói lak építése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Nikolin Athanasz és társai felebbezése *Titel* községnek a réti földek felosztása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Kubátov Markó és társai felebbezése *Nagybaracska* községnek a baja—bezdán—zombor—apatini h. é. vasut segélyezése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Kalmár Mihály felebbezése *Zenta* városnak a megnevezett nyugdíjának megállapítása tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott.

Fendrik Ferenc és *Szűts* Lajos felebbezése *Zenta* városnak a gimnázium szervezési szabályainak módosítása tárgyában hozott határozata ellen. Kultuszmin. felterjesztetik.

Eszes Károly felebbezése *Zenta* városnak a mákosi árvédekezés károsultjainak kárpótlása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Berger Jakab felebbezése *Zenta* városnak a mákosi hullámtér 119. sz. parcellájának bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Nagymélykúti Elek István és társai felebbezése *Zenta* városnak több egymással tárgyi összefüggésben nem álló ügyben hozott határozata ellen. Elutasított.

Nagyabonyi András és társai, továbbá *Gordán* József és társai felebbezése *Zenta* városnak

a libalegelői szerzők bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Fendrik Ferenc és társai felebbezése *Zenta* városnak a rétpart alatti csatorna mentén húzódó libalegelő beszüntetése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Szűcs Lajos és társa felebbezése *Zenta* városnak a gimnáziumi szolgáknak a város nyugdíjintézetébe való felvétele tárgyában hozott határozata ellen. Felvitetett.

A »Katholikus Legényegyesület« felebbezése *Zenta* városnak a nevezett egyesület aszfalt költségeinek elengedése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Németh Lajos felebbezése *Zenta* városnak az Árva János és társai részére átengedett ingyen legelő tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Zenta város tanácsának felebbezése *Zenta* városnak a belső járási III. calcaturbeli kukorica-földek miként való megművelése tárgyában hozott határozata ellen. Megváltóztatott.

Gere Gergely és társai felebbezése *Zenta* városnak Ferencnek az árverező bizottságtól való kizáratása tárgyában hozott határozata ellen. Megsemmisített.

Szupics Mária felebbezése *Zenta* városnak a megnevezett főtési átalánya tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Berzenczey Domokos felebbezése *Zenta* városnak a magyarkanizsai határszélen emelendő iskola tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Nikolics Borivoj és társai felebbezése *Zenta* városnak a magyarkanizsai határszélen emelendő iskola telkének megvétele, építési terveinek és költségvetésének megállapítása tárgyában hozott határozata ellen.

A zentai iskolaszék felebbezése *Zenta* városnak a polgári iskolai rajz- és kézimunka tanítónői állás szervezése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Kuthy Lajosné felebbezése *Zenta* városnak a polgári leányiskola tanítónői lakbérének felemelése tárgyában hozott határozata ellen. Felold.

Bergel Jakab felebbezése *Zenta* városnak a Juhász Andrásal kötött pince-bérleti szerződése tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Szekfű György és társa felebbezése *Zenta* városnak *Szekfű* György és társai asyhalt-tartozása tárgyában hozott határozata ellen. Megsemmisített.

Berta Pál felebbezése *Zenta* városnak a tiszahidi munkások vámdíja tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Till Imre felebbezése *Katymár* községnek a tűzoltószerek és felszereléseknek az önkéntes tűzoltóknak leendő kiadása tárgyában hozott határozata ellen. Elrendeltetett.

Nuber József és társai felebbezése *Katymár* községnek a kisbírák fizetés-emelése tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott.

Grósz Illés és társai felebbezése *Bácsföldvár* községnek a község ház építése és e célra felveendő kölcsön tárgyában hozott határozata ellen. Jöv.

Bácsujlak, *Parrag*, *Báctóváros*, *Dunabökény*, *Palona*, *Boróc* községek határozatai a dunabökényi *körállatorvos* fizetés-emelése tárgyában. *Szegedi* Jenő felebbezése. 1600 kor. jöv.

Petrőcz állami óvoda és iskola szervezése. Jöv.

Kölpény legelődíj megállapítása. Jöv.

Temerin a hitfelekezeti tanítók korpótléka és a községi tanítók fizetésének kiegészítése. Jöv.

Kiszács a fogyasztási adó mikénti kezelése. Jöv.

Ugyanannak *Wodring* Ágoston jegyző jutalmazása. Megsemmisített.

Dunabökény *Mettendorfer* Kristóf és társai által kért terület. Jöv.

Palánka hegyesfeketehegy—palánkai h. é. vasut mentén levő utnak csere folytán áthelyezése tárgyában. Jöv.

Ugyanannak izraelita temető kibővítésére szükséges terület átengedése. Jöv.

Dunacséb a Dunagálos uradalmi rét bérlete. Jöv.

Szilbács ovoda építést illetőleg megtartott versenytárgyalás eredményének elfogadása. Jöv.

Mohol községi fordító tiszteletdíjának felemelése. Jöv.

Bogyán ingatlan vétele. Jöv.

Mohol dr. *Raffay* János ellen vezetett követelés törlése. Jöv.

Zenta határozata munkásházak építése. Jöv.

Ada hullaházak felépítése. Jöv.

Magyarkanizsa az iskolánénak fizetés-felemelése. Jöv.

Magyarkanizsa a felekezeti tanítók fizetésének és korpótlékának kiegészítése. Jöv.

Paripás kisbírák mikénti alkalmaztatása. Jöv.

Martonos munkásházak céljaira háztelkek eladása. Jöv.

Bácsujfalu a tanítók fizetés kiegészítése tárgyában. Megsemmisítettett.

Gombos a községi alkalmazottak fuvardijának felszámítása. Jáv.

Csantavér a községi alkalmazottak fizetés felemelése. Jáv.

Szoná az italmérsi részesedési jutalék hováfordítása. Jáv.

Pacsér község ház átalakítás. Jáv.

Csantavér község ház kibővítése. Jáv.

Apatin a község ház központi fűtéssel való ellátása. Jáv.

Küllöd a rendőrség ruházata. Jáv.

Csurug a jegyzői lak építése. Jáv.

Ugyanannak a községi iskolák építése. Jáv.

Nádalfi csatorna rakpart építési költsége. Jávahagyott.

Ugyanannak a községi köztér bekerítése. Jávahagyott.

Gara az iskolaépületek kijavítása. Jáv.

Felsőkabol a végrehajtó fizetésének felemelése. Jáv.

Dunagárdony a közgyám fizetésének felemelése. Jáv.

Felsőkabol az irnoki fizetés felemelése. Jáv.

Alsókabol II. bíró, esküdtek és szolgák fizetésének felemelése. Jáv.

Mozsor a járdák létesítése. Jáv.

Ugyanannak az óvónő fizetésének megállapítása. Jáv.

Zenta város határozata a központi elemi iskolai fűtők javadalmának felemelése. Jáv.

Ugyanannak határozata Nagy Sándor tanító lakbérének megállapítása. Jáv.

Ugyanannak a magyarkanizsai határszéli iskolánál szervezendő tanítói állás. Jáv.

Ugyanannak a tanítók fizetésének rendezése. Jáv.

Ugyanannak 2 új hitoktatói állás szervezése. Jáv.

Ugyanannak az óvodák tisztogatására alkalmazott dajkák díjazása. Jáv.

Ugyanannak dr. Szabados József perelölégének törlése. Jáv.

Ugyanannak Nagy Mátyás fizetéselőlegének törlése és 60 korona temetési költség utalványozása. Jáv.

Ugyanannak a Papp Péter részére engedélyezett fizetési előleg. Jáv.

Ugyanannak határozata Bíró János nyugdíjárulékának és visszatartott fizetésének kiszolgáltatása. Megsemmisítettett.

Ugyanannak a Zentán felállítandó 4-ik gyógyszerértár. Megsemmisítettett.

Péterréve a szállási szülésznő fizetésemelése. Jávahagyott.

Péterréve a kisbírák és hadnagyok drágasági pótléka. Jávahagyott.

Óbecse Szikra Jakab volt adószedő biztosítékának törlése. Jávahagyott.

Óbecse határozata a kisbírák csizmapénze. Jávahagyott.

Péterréve a községi kocsisok fizetésfelemelése. Jávahagyott.

Rém a községi elfogatosok segélyezése. Jávahagyott.

Dunagárdony a gör. kel. szerb egyház templom építési céljára 2000 korona megszavazása. Jávahagyott.

Péterréve a községi állatorvos fizetésemelése. Jávahagyott.

Cservenka a dögter berendezése. Felold.

Óbecse Husvágási szabályrendelet. Jávahagyott.

Szűbbács gypmesteri állás szervezése. Jávahagyott.

Borócz gypmesteri állás szervezése. Jávahagyott.

Titel a községi bikák ápolási díja. Jávahagyott.

Militics önálló állatorvosi állás szervezése. Jávahagyott.

Dr. Milkó Ignác kitüntetése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. június 27-én.

Lapunk annak idején közölte, hogy a király dr. Milkó Ignác óbecsei járásorvost, a megyebeli orvosi kar tiszteletreméltó vezetőalakját a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

A mai közgyűlésen e kitüntetés ismét napirendre került.

Fernbach Károly főispán a közgyűlés megnyitása után, a tárgysorozat egyes pontjainak tárgyalása előtt bejelentette a törvényhatósági bizottságnak, hogy ő felsége dr. Milkó Ignác óbecsei járási és vm. tb. főorvosnak az egészségügyek terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét ado-

mányozta. Midőn a legfelsőbb kegy eme megnyilvánulása alkalmából üdvözlö, tudja jól, hogy a törvényhatóság osztatlan és egyhangu akaratának ad kifejezést s azzal tüzi azt fel, viselje még számos éven át az ország, a vármegye, de különösen szűkebb hazája: járása boldogítására.

Dr. Milkó Ignác meghatottan mond köszönetet a főispánnak s kijelenti, hogy a vármegye tisztviselőjét alig érheti nagyobb kitüntetés, mintha az a vármegye és illetve a legfelsőbb helyről jó s onnan ismerik el érdemeit.

Kitüntetése alkalmából első szava a háláé azok iránt, kiknek a kitüntetését köszönheti.

Őszinte háláját fejezi ki a főispánnak, ki bölcs tapintatával, az alispánnak, ki szeretetével és igazságosságával, a tisztikarnak, mely odaadó munkásságával és ragaszkodásával megmutatták az utat, melyen az önzetlen tisztviselőnek haladni kell s így elősegítették kitüntetését.

Mindkét beszédet zajosan megéltézték.

Egy leánynevelő intézet záróünnepélye.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, 1908. június 25.

Szép és minden ízében sikerült évszázó ünnepélyt rendezett f. évi június 21-én az itteni Endreiné-féle leányintézet. Az ügyesen összeállított program nemcsak változatos, hanem tartalmas is volt. Az érdeklődők zsufozásig megtöltötték az ünnepély színhelyét szolgáló termet, s az óriási hőség dacára a közönség mindvégig kitartott és lelkesen tapsolt a szereplőknek, akik meg is érdemelték azt.

Bevezetésül a Himnuszt énekelték az intézet növendékei szép összhangban, Weiss Alice II. polg. isk. növendék zongora kísérete mellett. Második számként Weidlinger Olga tan. képző növendék szavalta igen ügyesen Kiss József »Kincses Lázár leánya« című költeményét. Zentai Ilonka Godard egy mazurkáját adta elő szép készséggel. Hoffmann Margit tan. képző növendék Schiller »Die Theilung der Erde« című költeményét szavalta nagy érzéssel. Ezután Chanán Kálmán Magyar táncait adták elő zongorán 4 kézre, amelyben Rosen Böske és Ruhig Flóra polg. iskolai növendékek jeleskedtek. Kráhl Berta tan. képző növendék egy ügyes monológ-gal kedveskedett, mely mindvégig lekötötte a közönség figyelmét s zajos tapssal honorálta mindenütt e pompásan előadott számot. Deutsch Terka tan. képző növendék Durand egy szép zongoraszmát adta elő igen szépen; majd Klein Annuska csicseregte el igen kedvesen a Lampérth Géza »A kis libapásztor« című költeményét.

Két szép énekben is volt részünk, melyről Méri Sári és Steinitz Daniella növendékek gondoskodtak, kik meglepő szépen adtak elő két éneket s közülök különösen Méri Sarit kell megdicsérnünk, aki máris nagy terjedelmű hangjával méltó feltűnést keltett. Mátily Bojka tan. képző növendék egy francia szavattal és különösen szép kiejtésével aratott sikert. Az ünnepély fénypontja az utolsó piece, Klein Gizella tan. képző növendék által előadott Farkas Imre, a »Vén cigány« című melodráma volt, amelynél szebben előadottat egyhamar nem hallottunk. Klein Gizike igazán tehetséges kislány, akit kár tovább nem képezetni e téren, mert kellemes organuma és csengő hangja gyönyörűen érvényesült a drámai részekenél.

A szép előadásban nem kis része volt Ruszitszka Alfrédné, Nageldinger Melanie baroness, az intézet jeles tanárnőjének, ki a melodrámat remek zongorakísérettel látta el. Kár, hogy ez a jeles tanerő, akit a növendékek az imádásig szerettek, mint halljuk, megválni készül az intézettől. Sok helyen bizony jobban értékelnék az ilyen, kiválóan finom lelkületű, magas intelligenciájú és nagy routinnal bíró tanárnők, ki ennek az intézetnek is egyik erőssége volt és mert a növendékek oly igen szerették, kétszeresen szívesen tanultak tőle. Talán még ittmaradásra lehetne bírni! Ajánljuk Endreiné figyelmébe.

Végezetül Veress Árpád tanár emlékezett meg az elmúlt évről magas röptű szép beszédben, a növendékeket minden szépre s jóra intve és az intézetfáradhatlan vezetőjének, Endreinének érdemeit kellőleg méltatva. Mi az intézetnek nagy és igen szép jövőt jósolunk, s miután a nyilvánossági jogot is megnyerte pár nap előtt, igazán hézagpótló lesz Zentán, különösen jövőre amikor okleveles polg. iskolai tanárnő lesz az intézet vezetője.

A jelenvoltak igen kellemes emlékekkel távoztak a szép évszázó ünnepélyről és a kereszt-

tény intelligencia, amely tüntetőleg távol volt különösen sajnálhatja, hogy ettől, az igazán élvezetes délutántól megfosztotta magát.

Kaszás József.

H I R E K.

A képviselőházból.

A szeszadójavaslatot letárgyalták; még pedig úgy, ahogy azt Wekerle akarta. A kiszádkkal nem sokat törődtek. A hibát azonban némiképpen reparálták a munkásházak törvényével, melynek szelleme jótékonyan hat a szegény sorsu néposztályra.

Humánus az iránya a végrehajtási törvényjavaslatnak is, mely szerdán került tárgyalásra. Günther Antalt dicséret illeti, hogy azokat az intézkedéseket, melyek a gazdák, iparosok és kisexistenciák létérdekeit védik nem hagyta el-tüntetni. Éber Antal, a jeles financier minden szóközi tudását, fortélyát összeszedte, hogy a javaslat nemes intencióinak erős fundamentumán rést üssön, de hiába valóknak bizonyultak az erőteljes érvek, a merkantili bizonyítékok célját nem tudta elérni.

Baloghynak is voltak mélyreható kifogásai a javaslat egyes szakaszai ellen. Nagy Emil, a viceellenőr megtudta a verbászi követ aggályai s nyomban közölte azokat Günther igazságügy-miniszterrel, aki nyomban fölkereste Baloghyt s szívére kötötte, hogy ne görögítsen akadályokat a javaslat ellen. És minthogy a verbászi képviselőnek lágy szíve van, engedett a szép szónak. Lányi Mór, akinek még most is elismeréssel adóznak elvtársai az önálló bank érdekében egybehívott anketten elmondott nagyszabású, a magyar pénzügyi politika minden részletét felölelő hatalmas beszédért, figyelemmel hallgatta pénzügyi kollegáját, Éber Antal. — Gyelmis Ernőnek is tetszett a beszéd, mert le se vette szemét a szónokról; tapsolt is volna neki, de hát bizonyára félt, hogy ez a tetszésnyilvánítása néhány száz választójába kerülhet.

Lázár Pál, aki megint feketében jeldnt meg, folyton kontrázott Ébernek, miért aztán az utóbbi alaposan el is bánt vele.

Körutazás Amerikában.

Hazafelé.

VIII.

Mielőtt Amerikából hazajönne Vértesi Károly, egy eredeti ötlettel gazdagítja könyvének tartalmát.

»Ami körülöttem történt« címmel minden érdekes és jellemző dolgot elmond apró, néhány soros szakaszokban, amit Amerikában léte alatt az ottani lapokból olvasott, beleszóve azon apróbb eseményeket és megfigyeléseket, melyeket utitárcái keretében nem helyezhetett el.

Nyolcvan oldalon epigrammái rövidséggel tálal élénk egy oly bizarr keveréket, melyből a legérdekesebben alakul ki Amerika valódi képe: Amerika skizekben. Rettenetes munkát adhatott ez az összeállítás, de megérte a fáradságot.

Amerikáról teljes és helyes képet nyerve jöhetünk hazafelé.

»New-Yorktól Gibraltárig« az ut ugyanaz, mint menet volt, csak a hajó más és a hangulat. Az új tapasztalatokkal terhelt agy egészen más-kép működik most. Menet fántáziából élt, most tapasztalatokat emészt.

»Gibraltártól Triesztig« már többször látott partokat érint a hajó, a nagy távolság után most már szinte otthon érzi magát az ember. Végre a hajó kiköt Triesztben. Vasuton Fiuméba és onnan Bácskába, Vértesi Károly szűkebb hazájába már csak egy ugrás.

Otthon vagyunk. És most következik a jegyzetek összeállítása, cikkek írása, végül elkészül a 826 oldalas könyv és elmondhatja szerző, hogy nem élt hiába.

Vértesi Károly nagy munkáját befejezve nem sajnálta a fáradságot arra sem, hogy könyvében előforduló sok idegen kifejezés megérthetése kedvéért két ives szótárt készített az idegen szavakhoz s ezzel művének használhatóságát nagyban emelte és a kevésbé művelt közönség előtt is teljesen érthetővé tette.

Munkájának méltatását már az ismertetés elején adtuk s most csak ismételjük összefog-

lalva, hogy érdekes, tanulságos, hézagpótló munkát végzett.

Ez a tizenötödik, tehát jubiláns kötet méltó szerzőjének irodalmi multjához, mert legértelmesebb és legérdekesebb Vértési Károly összes eddigi művei között, pedig előbbi műveivel is általános elismerést keltett nemcsak hazájában, hanem külföldön is.

Boldog, aki olyan termékeny életet élhet, hogy agg korában kedélyét szép emlékeivel vidíthassa.

Dr. H. A.

(Vége.)

Sürgösen kérjük lapunk előfizetőit, hogy a lapdíjat mielőbb küldjék be.

Latinovits Pál Eördögh Elemérhez. *Latinovits* Pál ny. főispán, lapunk vezére megleghangu levélben köszönte meg *Eördögh* Elemér bácsujfalusi plébánosnak a megyei közgyűlésen róla való gyönyörű megemlékezést.

Az alispáni jelentés. Ifj. *Vojnits* István alispán a szombati közgyűlésen részletesen számolt be a vármegyei közügyek állapotáról. A mindenre kiterjedő, kiváló gondnal szerkesztett jelentést nagy figyelemmel hallgatták.

Igazságügyi kinevezések. Az igazságügy-miniszter *Turi* Lajos topolyai és *Bobár* István zentai kir. bírósági segédtelevkönyvvezetőket jelenlegi állomáshelyükön televkönyvvezetőkké, *Göttche* Jakab és *Keczil* János topolyai *Proboj-csvics* Lőrinc s *Gruda* Károly szabadkai járás-bírói irnokokat pedig irodatiszterökké nevezte ki.

Tanítónőválasztás Nemesmiliticsen. Nemesmiliticsen a napokban *Kocsis* Ilonát tanítónővé választották meg.

Községi képviselőválasztás és tisztujtás Magyarokánisán. A vármegye közgyűlése a magyarokánisai képviselőválasztás megejtésére *Vojnits* alispánt, a tisztujtás megejtésére pedig *Michailovits* főjegyzőt küldte ki.

A bácsi Ferencrendi zárda anyagi és erkölcsi támogatását a vármegye kilátásba helyezte.

Támadás egy szerkesztő ellen. Ujvidéken dr. *Márkovits* Lázár orvos bottal megtámadta *Krsztonovits* Pétert, egy kis élclap szerkesztőjét, mert sértő éleket faragott róla. A szerkesztő, aki súlyos sebeket kapott följelentette támadóját.

A tréfa vége. Ujvidékről írják nekünk Futó tüzként terjedt el egész Bácskában, ez évi március hó végén az a szomorú eset, a melyről annak idején megemlékeztünk, hogy *Babarczy* Mariska ujvidéki posta és táv. kiadó nő, ki a tavasszal Paripáson volt szolgálatban, az ottani posta hivatalban udvarlóját agyon lötte. Különféle variációk keringtek az esetről. Egyrészt gyilkosságról, másrészt gondatlanságról beszéltek az emberek. Az eset a következő volt. A fiatalok játszottak, tréfálózta, majd *Babarczy* Mariska levette a falról a töltött szolgálati revolvért, végül is bekövetkezett a szomorú esemény: a fegyver *Babarczy* Mariska kezében eldőrdült s ifj. *Eisenman* Fülöp súlyosan megsebesítve terült el a földön s másnap sebébe belehalt.

A zombori kir. ügyészség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt ezért vád alá helyezte *Babarczy* Mariskát. E hó 23-án volt a főtárgyalás Zomborban óriási érdeklődés mellett, hol vádlottat dr. *Elschléger* Dezső ujvidéki ügyvéd védte, kinek védő beszéde után a törvényszék *Babarczy* Mariskát a vád s következményei alól teljesen felmentette.

Házasságok. Dr. *Halász* Manó hódmezővásárhelyi ügyvéd eljegyezte *Alföldy* Ilonka kisasszonyt, dr. *Alföldy* Lajos bajai járásorvos, tb. megyei főorvos nagyműveltségű és bájos kedvességű leányát.

Tiborfi Orbán csantavéri gyógyszerész június 30-án tartotta esküvőjét *Baghy* Terus kisasszonnyal Csantavéren.

Szegedi Jenő állatorvos eljegyezte *Popper* Rózi kisasszonyt Dunabökenyben.

Peitl Lajos kucorai irnok feleségül vette *Horváth* Erzsébet kisasszonyt Kuláról.

Kempl György ujvidéki polg. iskolai tanár június 30-án tartotta esküvőjét *Seidl* Anna kisasszonnyal.

Kováchevich Ottó nyug. pénzügyügyi tisztviselő eljegyezte özv. *Onál* Nándornét.

A Zsabyai tagosítás ügyében mult szombaton és vasárnap volt a határbejárás, amelyen részt vett dr. *Molnár* Géza. kir. törvényszéki bírósági, dr. *Poór* Béla, megyei ügyész, *Trenka* Kálmán, zsabyai, *Schier* Ernő, titeli szolgabíró és *Lábas* Gyula, tagosító mérnök. A bejárás a legnagyobb rendben folyt végig.

Szövetkezetek fölszámolása Rossz idők járnak a szövetkezetekre. Most újból fölszámolnak: az adai kereszteni fogyasztási szövetkezet és a *kishegyesi* önszegélyző szövetkezet.

Bukás Zentán. *Mautner* Dezső zentai divatárkereskedő iizetéseképtelen lett. 20.000 koronával tartozik. Egyezsége törekszik.

Fizetéseképtelenség Titelen. Doma és fia titeli vegyeskereskedő-cég fizetéseképtelen lett. Adósságai 70.000 koronára rugnak.

Tolvaj hajóslegények. Titeli levelezőnk írja: A Dunagőzhajózási Társaság tulajdonát képező *Hainburg* nevű gőzhajón *Didulica* Kuznam vitorlást, *Csanyi* István és *Rupics* Karitan hajóslegényeket tetten érték, amidőn a hajóra feladott árukból harisnyákat és szappant loptak. A tolvajokat a társaság azonnal elbocsájtotta és a bíróságnál feljelentette.

Az ujvidéki polg. iskola igazgatójává *Kardos* Ignácot nevezte ki, a közokt. miniszter, illetve áthelyezte Hatvanról.

Bács-Bodrogvármegye helynévtára számára a szerző, *Irányi* István szabadkai tanár újabbán 600 koronát kért a vármegyétől. Kérelmét teljesítették.

Tanulmánysegély. Gaál Imre részére a vármegye 250 kor. tanulmánysegélyt szavazott meg.

Bács-Bodrogvármegye monográfiája számára a vármegye 30.000 koronát szavazott meg a kiadóknak. Az összeget 5 évi részletben fizeti a megye.

A szabadka-gombos-palánkai vasút részére a vármegye az utolsó részletet, 258.000 koronát a napokban utalványozta.

Vasút építés Bács megyében. A kereskedelemügyi miniszter *Zákó* István zentai, *Fekete* Adolf és *Biró* József budapesti lakosoknak a zenta Tiszparttól, illetőleg hajórakodó állomástól kiindulólóg Zenta város belterületén át a Bács-bodrog vármegyei egyesült h. é. vasutak Zenta állomásáig és innen folytatólóg Felsőhegytelep, Zenta alsó és közép szállások, Kávia, Tornos és Külsőpuszták érintésével, Bácsstopolya község belterületén át a m. kir. államvasutak Bácsstopolya állomásáig és folytatólóg Bajsa község, Roglaticapuszta, Gyulafalva és Kerény vagy Csonoplya községet érintve, a m. kir. államvasutak Zombor állomásáig, innen Bezdán község belterületén keresztül a dunai hajórakodó állomásig és ezen vonalnak Bácsstopolya állomásából való kiágazásával Omoravica és Pacsér községek határain át a m. kir. államvasutak Bajmok állomásáig, végül Zenta állomástól a zenta-csókai rendes nyomtávu h. é. vasut sinpára közé beillesztendő keskenyágányú vonalvezetéssel Csóka állomásig, s innen folytatólóg egyrészt *Hodics*. Szaján és Tiszahelyes községek és Nagyikinda város belterületén át a m. kir. államvasutak Nagyikinda állomásáig, másrészt Monostor és Feketető községekben át a m. kir. államvasutak Valkány állomásáig vezetendő 0.70 m-es nyomtávu gőzüzemi helyiérdekű gazdasági vasutvonala kiadott előmunkálati engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbította.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Dohány* Sándor szabadkai, dr. *Mészáros* Miksa bácsalmási, dr. *Horvát* Mór szabadkai és dr. *Königstaedtler* Ottó ujvidéki ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta, hogy *Szutrély* Lipót bajai, *Loász* Zsigmond regőcei ügyvédek, elhalásuk folytán, az ügyvédek lajstromából törölle, és hogy az előbbnevezett ügyvéd irodája részére gondnokká dr. *Nikolausz* Béla baja az utóbbnevezett ügyvéd irodája részére pedig gondnokká dr. *Rimlér* János bajai ügyvédek rendelte ki, végül, hogy dr. *Tereczky* György adai ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara területére való elköltözése folytán, és dr. *Vojnovits* Áron óbecsei ügyvédet, saját kérelmére, az ügyvédek lajstromából törölle; az utóbbnevezett ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. *Vojnovits* Vladán óbecsei ügyvédnek adta át.

Az adók sürgős behajtása ellen. Zenta város legutóbbi közgyűlése elé a következő indítványt terjesztették *Dudás* Lajos és társai: A kir. pénzügyigazgatóság városunk hatóságához szigorú rendeletet bocsátott ki mely szerint a hátralékos állami adók f. é. július 15-ig végrehajtás utján behajtassanak. Tekintve, hogy ezidőszent az aratási munkálatok megkezdettek és

városunk lakossága tulnyomóan földmivelőkből állván, képtelen az égetően sürgős aratás előtt adó hátralékát rendezni, hacsak a legnagyobb anyagi romlásnak ne tenné ki magát. Tekintve hogy az idej termőv oly rossz, hogy lakosságunk amugy a legválságosabb jövőnek néz elé, de a nagy szárazság és határunkat a mult napokban árt jégverés okozta, károk miatt adó leengedéshez joga van; tekintve hogy alkotmányos kormányunknak a nép jólétének megóvása kell hogy elsőrendű feladatát képezze, és így annak tönkretételével egyértelmű káros rendelkezései meg nem állhatnak: ennél fogva indítványozzuk, hogy a fenti rendeletnek hatályon kívül helyezése iránt, zenta város képviselő testülete a legsürgősebben hozandó határozattal a nagym. m. k. pénzügyminiszter urhoz felterjesztést intézzen.

A szabadkai tanyai iskolák. Szabadka város ianácsa június 14-én tartott árlejtést 10 tanyai iskola felépítésének vállalatba adására. Ajánlatot tettek: *Strassburger* Zsigmond (Szabadka) 3 iskolára, iskolánként 17.960 kor., *Bleszák* András (Szabadka) 2 iskolára, iskolánként 16.553 kor. 23, 4 iskolára, iskolánként 14.995 kor. 62, és 4 iskolára, iskolánként 15.366 kor. 97 fillérrel, *Fazekas* Lajos és társa (Szabadka) mind a 10 iskolára, iskolánként 17.646 kor. 38, *Brauchler* János fiai az összes iskolák asztalos, lakatos, mázólo és üveges munkáira, iskolánként 1499 kor. 85, *Horváth* Sándor négy iskola cserépfedő munkáira 1 kor. 90 és 2 kor. 35 fillérrel m²ként, *Nagy* Ferenc egy iskolára 15.617 kor. 27, *Nagy* Ferenc és társai az összes iskolákra 166.157 korona 11 fillérrel, *Kladek* István 4 iskolára 58.408 k. 88, *Hadnagy* Mihály és társai a 10 iskolára 164.717 kor. 45 fillérrel. Mind a 10 iskola felépítésére *Bleszák* András nyert megbízást 150.540 kor. 75 fillér árban.

Nagy ünnepély Palánkán. A József-szanatórium egylet palánkai bizottsága július 5-én nagyszabásu ünnepélyt rendez. A pétervárad 70-ik gyalogezred zenekara hangversenyezni fog. Külön női, férfi, és vegyes karok énekelnek; azonkívül lesz monológ, cabaret-előadás, világposta, értékes ezüsttombola, melynek tárgyai a *Reszely* Károly-féle üzletben vannak kiállítva, ahol egykoronás tombolajegyek elővételben már most kaphatók, — sátoros vásár, tánc stb. Közreműködik a dalárda is. Monológot *Büchler* Hilda k. a. fog előadni. Cabaretelőadást dr. *Schück* Herm Henrik fog tartani. A zongora kíséretéről *Fischer* Pál, *Hepp* Ferenc és *Wortner* Károly gondoskodnak. A sátoros vásárban *Hipp* Dezsőné urnő rendezése alatt több urnő és kisasszony fog közreműködni.

Megszűnt bács megyei lapok. Az *Öszivácon* 5 év óta megjelent *»Közép Bácska«* és a *Szabadkai »Függetlenség«* a napokban megszűntek. A *»Közép Bácska«* ezt az érdekes indokolást fűzi megszűnéséhez:

Bekellett lapunkat szüntetni, mert, az utóbbi időben már nem nyújtott kenyérré valót. Anyagiak álltak utjában a Közép Bácska további fennmaradásának. Nincs kenyér, nincs lap. Sok előfizetőnk, illetve sok olyan egyén járatta lapunkat, a kik mindezideig egy fillért sem fizettek.

Nem keressük a pártolás hiányát másokban, hanem csakis bennünk. A mikor lapunk megindult, mögöttem egy izmos gárda állt. Ez az írói gárda telve volt tudással, műkedveléssel és sok ambícióval. Lassanként fogyott a gárda. Mind kevesebb lett. A provinciális lapok nem bővelkednek az anyagiakban. Lapunk sem tudott semmi anyagot sem nyújtani. Ha a háboru viseléshez pénz kell, ugy elmondhatom, hogy egy lap fenntartásához is pénz kell. Eleivel folyt a pénz. Később gyérült. Utóbb már csak annyi volt a jövedelem, a mennyi a kiadás.

Uj cégek. Bács megyében újabban eme cégalakulások történtek:

Ujvidék, *Lichtschein* Márton fia gazdasági gépraktár és műszaki s szerszámkereskedése.

Szépliget, *Szépligeti* Segélyegylet mint Szövetkezet (A miniszteri biztos előterjesztése folytán a *Gajdobrei* jelzést *Szépligeti-re* változtatták.)

Bács-tóváros, I. *Bács-tóvárosi* Segélyegylet mint Szövetkezet (A tóvárosi jelzést *Bács-tóvárosi-ra* változtatták.)

Ujvidék, *Warnusz* Márton és *Czoczek* Lőrinc gőzmalom és sertéshizlaló-tulajdonosok.

Szilberek, *Szilberek* Földmivelők Takarékp. R.-T. (*Boosz* Bálint helyébe dr. *Poór* Bélát választották meg igazgatósági taggá.)

Apatin, *Steib* és *Kiefer* rőfös-, kézmű- és divatárkereskedők (A cég jegyzésére és képviselésére egyedül *Kiefer* János fogtechnikus jogosult.)

Zombor, Spitzer Márk és fia banküzlet. (Tulajdonosok Spitzer Márk és Szeles Jenő.)

Zombor, Szeles Jenő ügynökség és bizománnyi üzlet.

Zombor, Gombos és tsa bank-bizománnyi és kereskedelmi ügynökség. (Tulajdonosok Gombos Mór és Goldstein Albert.)

Apatin, Buszler és Kromer építési vállalkozók.

Zombor, Georgievits és Bikár gazdasági gépraktár és bizománnyi üzlet. (Tulajdonosok Georgievits Szilárd takarékpénztári tisztviselő és Bikár P. Milutin.)

Szabadka, Frank Sándor bor- sör- és szeszkereskedő.

Szabadka, Lengyel Ármin hengeigőzmalom és fatelepe.

Szabadka, Halbrohr és Weisz pénzközvetítők és árubizománnyosok (Tulajdonosok Halbrohr Sándor és Weisz Emil.)

Mohol, Bloch és König gabonakereskedők (Tulajdonosok Bloch Samu és König József.)

Zombor, Markovits és Stefán varrógépkereskedők (Tulajdonosok Markovits Imre és Stefán János.)

Bácskai karczos.

Latinovits Pál arcképleplezésénél Eördögh Elemér püspök tartotta az ünnepi beszédet.

Ime megtörtént a csoda, hogy egy ördögnek a szereplése fényes égi tüntetésként vonult el a közönség előtt.

A zentai érettségi vizsgálatok, melyeknél Szele Róbert tankerületi főigazgató elnökölt, jól sikerültek.

Hja! meglátszik, hogy az igazgatásban új idők szele fujdogál.

Dr. Milko Ignác a legutóbbi megyei közgyűlésen halás köszönetet mondott azoknak, akik a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjét számára ki- eszközölték.

Milkó ezzel bebizonyította, hogy méltó a rendjelre. Tudniillik tud lovagias lenni.

KÖZGAZDASÁG.

A vármegyei gazd. egyesület ügétőverseny- szakosztálya számára a vármegye legutóbbi közgyűlésén 1000 koronát szavazott meg.

Országos kiállítás Szegeden. Az Alföldi Földmívelők Gazdasági Egyesülete Reök Iván orsz. képviselő elnökölte alatt tegnap Szegeden ülést tartott s azon dr. Becsey Károly orsz. képviselő indítványára az egyesület igazgatójává dr. Bodor Antalt választották meg. Elhatározták, hogy dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter védnöksége alatt s a társaságok bevonásával f. évi szeptember 20-tól okt. 5-ig Szegeden országos kertészeti-, gyümölcs- és vetőmag kiállítást rendeznek, s annak igazgatójává dr. Bodor Antalt választották meg. A védnökök és elnökök felkérése s a bizottságok megalakítása közelebről fog megtörténni. A gyűlés végül kimondta, hogy az alföldi gazdasági szervezetekkel való közös működés érdekében, a társaságok meghallgatása után szövetséggé alakul át s az alföldi gazdasági szervezetek vezetőit összesen tárgyalásra hívják össze.

Egy gép bemutatása. Óbecséről jelentik: június 23-án, Frost & Wood kanadai angol cég új »Simpler« nevű kéveköltő aratógépével — melynek Magyarország és Ausztriára nézve, kizárólagos képviselője a »Délvidéki Közgazdasági Bank Részvénytársaság« Szabadkán, míg kizárólagos elárúsítója az »Agrikultura Részvénytársaság« Budapesten — próbaaratást rendezett Bachrach László és Károly alsóréti birtokán. A gép munkája oly jó és tökéletes, hogy a nagy számban megjelent érdeklődők közül még azok is, kik jóságáról eleve meg voltak győződve, nem tudtak bámulatuknak és meglepedtségüknek eléggé kifejezést adni. Bizonyítja ezt azon körülmény, hogy dr. Gombos Dezső és mások is személyesen ültek fel a három ló által vont gépre és egy köraratást tettek vele a négyszögletes táblán.

A titeli selyemgubó beváltási állomás beváltási munkájának befejezéséhez közeledik. Ezen gyors befejezés is mutatja, hogy az idén igen rossz termelés volt ebben a cikkben.

Az aratás a titeli járásban — mint level- zónk írja — még a rében is — már megindult, a nagy szárazság nagyon szomorú eredménnyel kecsegtet, ámde csak azon gazdáknál, akiknek igen terhes a trágyahordás és így földük igen soványak. A jó földben jó termés lesz.

A szőlő állása. A gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján a következőkben számol be a földmívelésügyi miniszterium a szőlő jelenlegi állásáról: »A júniusi csapadék, amely áldáshozó volt, a termést sok tekintetben kedvezően megjavította, de ugyanakkor csapás is érte az országot, mert tömördek helyen volt jégeső és helyenkint igen nagy károkat is okozott. Jégeső okozta kár miatt panaszkodnak a következő vármegyékben: Pozsony, Esztergom, Nyitra, Nógrád, Hont, Moson, Jásznagy-Kun-Szolnok, Heves, Pest, Abauj-Torna, Bereg, Zemplén, Ung, Békés, Bihar, Hajdu, Szatmár, Szabolcs, Arad, Temes, Torontál, Csanád, Nagyküküllő. Most is eléggé abnormis az idő, sőt tulságos meleg, a minek pedig kárát vallhatja minden növény, a mely fejlődésre törekszik. A hőséget és forróságot csakis kiadó eső enyhíthetné; esőre szomjazik a zöld vetés, a zsenge gabona szeme és általában a kaszáló és legelő mindenfelé, hogy a jószágra a legeltetési viszonyok is kedvezőbbre fordulhassanak. Esőt kíván a szőlő és gyümölcs is, utóbbinak sikere már csakis a hűvösebb időtől és esőtől függ, különben a csökkenő termés is itt nagy meglepetéssel végződhetik. Röviden összegezve az elmondottakat, az időjárásnak kedvezőbbre fordulta javíthat még a szőlőn és a gyümölcsfákon.«

Adóelengedés jégkár esetén. Tekintettel arra, hogy a napokban több helyen jégesők voltak és a jégesővel kapcsolatos felhőszakadások helyenkint a termést részben igen nagy mértékben, részben teljesen elpusztították, fölhevítjük olvasóink figyelmét arra, hogy ilyen elemi csapások esetén az adót egyharmad, kétharmad részben, esetleg egészen is elengedjük. Adóelengedésre a kárvaltott gazda csak akkor tarthat igényt, hogy a községekben a községi előljárásoknál, városokban pedig a polgármesternél a káresetnél a káreset megtörténte után számított nyolc napon belül azt írásban bejelenteni és a kár fölvetelére szükséges nyomtatványokat, melyek ivenkint 4 fillérért beszerezhetők, a bejelentéshez csatolja. Ha valamely vidéken több kárvaltott van, azok nevében két meghatalmazott képviselőjük kérheti az adóelengedést.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. K. Z-né, Bezdán. Intézkedtünk.

H. V., Kossuthfalva. A jelzett címre elment.

St. L., Ujvidék. A múlt számra elkésve kaptuk.

K. J., Zenta. Levelét rossz címzés miatt két nappal később kaptuk meg.

W. G., Zenta. A fenti üzenet önnek is szól.

Zentai Híradó. Az efféle közleményeket vagy ingyen vagy sehogyse közöljük. Mint hogy ez az intézet nem szorul fizetett reklámra, tehát ingyen adjuk le. Egyébként levelezőnk foglalkozik vele részletesen, s így a többi fölösleges.

Dr. K. E., Wörishofen. Szerkesztőnk kétszer is bent volt, de az illető osztályvezetőt nem találta. A napokban ismét bemegy.

M. I., Budapest, Zsigmond-u. Zomborban kérézősködtünk. Mihelyt megkapjuk a választ nyomban megírjuk.

O. L., Kossuthfalva. Intézkedtünk.

H. P., Kunbaja. Köszönjük szives felvilágosítását. A dolog igen kellemetlenül érint bennünket. Nem tudjuk megérteni, hogy az illető miért nem figyelmeztetett minket az alatt a hosszú idő alatt. A Budapestre vonatkozó bejelentésnek már előre is örvendünk.

Drsb. Valamennyit postára tettük.

T. B. Baja. Nem nálunk jelent meg, tehát nem bennünket illet meg.

D. R., Zombor. Nem azt mondtuk, hogy okvetlenül szükséges. Hanem ha valaki jobb társaságokban megfordul s azokban a mozgalmakban részt vesz, akkor azokhoz a szabályokhoz mégis alkalmazkodnia kell valamelyest.

2634. szám.

kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebelezett **Káty** községben üresedésben levő **végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen

állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **július hó 13-ig** annál is inkább nyújt- sák be, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 600 korona.

Titel, 1908. június hó 14-én.

Szemző János,

főszolgabíró.

2—2

4151/1908 tlkvi szám.

Árverési hirdetmény.

Az óbecsei kir. járásbíróság mint telek- könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. **Vojnovics Vladán** ügyvéd mint vb. **Gavanszky Mladen** csódtömeggondnokának, valamint az egyidejűleg csatlakozottak kimondott **Szabadka vidéki takarékpénztár** és kereskedelmi r. t., továbbá ifj. **Fischer Mór**, ugyszintén a **Bácsföldvidéki takarékpénztár** végrehajtónak vb. Gavanszky Mladen végrehajtást szenvedő elleni 5900, 68600 és 3000 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben az újvidéki kir. törvényszék (az óbecsei kir. járásbíróság) területén levő Bácsföldvár községben fekvő, a bácsföldvári 1871. sz. betétben A. I. 1—13 sorsz. alatt foglalt vb. Gavanszky Mladen nevében álló 5967/2 hrsz. 9 hold 1000 □ öles szántóra, 6021/2 hrsz. 3 hold 355 □ szántóra, 6022 hrsz. 90 hold 1489 □ szántóra, 6023 hrsz. 613 □ öles kertre, 6024 hrsz. 324 □ öles udvarra, 6025 hrsz. 1164 □ öles lakház és gazdasági épü- letre, 6026 hrsz. 3 hold 1470 □ öles szán- tóra, 6027 hrsz. 243 □ öles utra, 6028 hrsz. 45 hold 175 □ öles szántóra, 6029 hrsz. 5 hold 826 □ öles vízállásra, 6051 hrsz. 6 hold 421 □ öles szántóra, 652 hrsz. 605 □ öles legelőre és 6033 hrsz. 215 □ öles ház és udvarra az árverést 79141 koroná- ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. szeptember hó 22-ik napján délután 2 órakor** ezen kir. járásbíróság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverés- sen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10/0-át, vagyis 7914 kor. 10 fillért készpénzben vagyis az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. kelt I. M. rendelet 3. §-ában ki- jelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez le- tenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság- nál előleges elhelyezéséről kiállított szabály- szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Óbecsén a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1908. június 19-én.

Hetesy
jbiró.

3—1

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak
jármos ökrök, tinók,
sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy hasz- nálati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Cím: ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁR- SASÁG Kolozsvár, Szentgyörgy-Ács- 2-ik szám. — Telefon 311.

10—4

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívom azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van diszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY
községi tanító.
Zenta.

Figyelem!

Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándékozik, valamint

penzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég-, élet- és baleset biztosításokat kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamlálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

penzbeszedéseket (Inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda

fővárosi közpénztárnak bejegyzett céghez

VII. kör., Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: Malusev Sándor.)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

Schmidt Márton Fiai gépgyáros-cég Baja.

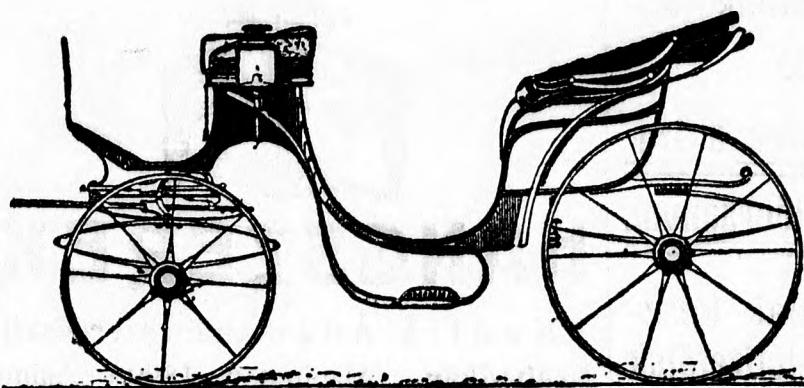
Ajánlanak a Délvidéki közgazdasági bank képviselőjében világhírű canadai Frost Wood kéveköttő, arató és marokrakó gépeket teljes szavatosság, olcsó ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Továbbá saját gyártmányu kézfogással állítható kapálógepeket, borsajtókat, szállítózuzókat elismert szerkezetű és kivitelben.

Nagy raktár cséplőgép, lokomobil és egyéb alkatrészekben.

6-6

Gazdasági gépek szakszerű javítása jutányosan és gyorsan végeztetnek.

BIHARI J. kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy SZABADKÁN VIII., kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a patkolási tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu gummi kerekeimet. Mindezek előrebocsájtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen.

Kezelés előtt.

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban, úgy mint aranyban. = Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után.

Ujsóvén eladó remekül berendezett motoros hengermalom.

Ajánlatok „Motormalom” címen Ujsóvára küldendők. Ügynökök díjaztatnak. 10-6

Boroshordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kaphatók, 3-4 krajcárjával literenkint Schmie dt János hordókereskedőnél, Bácsfeketehégyen. Állandóan nagy raktár. — Ugyanitt egy billiárdasztal is eladó. 20-8

„A zsidó”

Mindenki, aki a zsidó vallásnak erkölcsi jelentősége iránt érdeklődik, vegye meg

dr. Flesch Ármin

mohácsi főrabbinak, „A ZSIDÓ” című könyvét, melyet a „Bácsmegeye” is ismertetett, s mely népszerű munkáról a legkiválóbb szakkörök a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Kapható a szerzőnél és minden könyvkereskedésben.

Ára 5 korona.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

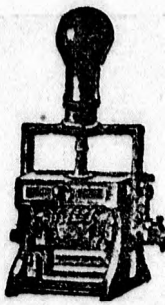
nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről híj, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 héti ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala **BUDAPEST, Teréz-körút 2. sz. alatt van.**

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénnyomókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

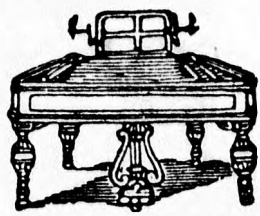
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körút 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaikat, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalúbb és legtartalmasabb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

„Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“-nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítőek, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovarát és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

Baross Károly örököse.

Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.

Mutatványszámot három héten át szívesen küld a **BORÁSZATI LAPOK** kiadóhivatala (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.)

Angol nyakkendők! :: Összes cikkeink ocassió áron! :: Pécsi keztyűk!

Villanyos csillárok, díszműáruk.

Férfiingek, nyakkendő, napernyők, csipkék, szallagok rendkívüli olcsó áron!

Egyben tudomására hozzuk a n. é. közönségnek miszerint

férfi kalapokat

is, nagy választékban, rendkívül olcsó áron raktáron tartunk.

Goldfahn Sándor és fia

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a különlegességi tőzsde mellett. 10-8

Csipkék, szallagok, kötőpamutok.

Porcellán edény beszerzési áron alul kiárúsítatik!

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.